

JE, ALEBO NIE JE BUKÓZA DÔVERYHODNÝ PODNIK?

Akciová spoločnosť Bukocel Hencovce prehrala súd s vydavateľom Vranovských novín Mgr. Ladislavom Krivdom. Z rozsiahleho rozsudku, ktorý je zverejnený na stránke ministerstva spravodlivosti a na redakčnej stránke Vranovských novín, vyberáme najpodstatnejšie časti.

Bukocel svoju žalobu na ochranu dobrého mena podanú na Okresný súd Vranov odôvodnil tým, že dňa 1. júla 2012 bolo na stránke www.youtube.com zverejnené video s názvom **Trojuholník smrti - v prospech seba**. Vo videu vydavateľ Vranovských novín uviedol nasledovné výroky: *"...vzhľadom na to, že Bukóza už viackrát porušila predpisy o nakladaní s odpadom a pri spaľovaní týchto rôznych látok, podľa môjho názoru nie je to dôveryhodný podnik, ktorý by zaručil, že spaľovanie odpadu bude bezproblémové... v tomto populčeku bol objavený arzén v mnohonásobne prekročenom množstve, bolo bário, medzi stanovenia 10, zistených 1020 jednotiek, a tak ďalej. Tak skade sa tie látky potom zobrali?... zrejme tam spaľujú nie iba tú hmotu, ktorú majú, teda drevné štiepky, ale aj ten bordel, ktorý majú v pravobrežnom meandri. V Bukóze je niekoľkohektárový odpad uskladnený v areáli, s ktorým nevedia čo robiť. Mám osobné intuície, že možno už aj ten odpad spaľujú. Tam sú od pneumatík až po neviem čo... vzhľadom na to, že Bukóza už viackrát porušila predpisy o nakladaní s odpadom a pri spaľovaní týchto rôznych látok, podľa môjho názoru nie je to dôveryhodný podnik, ktorý by zaručil, že spaľovanie odpadu bude bezproblémové..."*

Bukocel sa žalobou domáhal ospravedlnenia, že Mgr. Ladislav Krivda vyjadreniami neoprávnene hrubým spôsobom zasiahol do jeho dobrej povesti. Žalobu zdôvodnil okrem iného tým, že meranie emisií na zdrojoch znečistenia sa v ich spoločnosti vykonáva pravidelne každé tri roky. Spaľovanie prebieha v plnom súlade s platnými právnymi predpismi, čo dokazujú každodenné prevádzkové záznamy zdroja. Výrok o nameraných hodnotách považuje za zavádzajúci, keďže evokuje záver, že medzi stanovenia je určitá hranica prítomnosti nebezpečného prvku a že táto hranica bola 102-násobne prekročená. Tvrdenie o spaľovaní látok z

pravobrežného meandra Bukocel taktiež považuje za nepravdivé, výlučne špekulatívne a objektívne spôsobilé vyvolať u obyvateľov okolitých obcí značný stupeň paniky a tým taktiež poškodiť dobrú povesť ich spoločnosti ako najvýznamnejšieho zamestnávateľa v regióne. Všetky citované výroky sú podľa žaloby objektívne spôsobilé zasiahnuť do dobrej povesti a môžu ovplyvniť súčasných aj budúcich potenciálnych obchodných partnerov, zákazníkov a tretie subjekty. Ku dňu podania žaloby bolo video prehraté vyše 8400-krát. Bukocel v žalobe poukázal na uznesenia iných súdov, napr. Najvyššieho súdu, ktorý v inej právnej veci rozhodol, že ak k neoprávnenému zásahu došlo v médiách, napr. v tlači, treba vždy vychádzať z toho, že mal širokú publicitu a v takýchto prípadoch môže byť opodstatnené uplatňovanie aj nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Žalovaný Mgr. Ladislav Krivda so žalobou nesúhlasil a ako nedôvodnú ju žiadal zamietnuť. Poukázal na svoje ústavné práva, ale aj na viaceré porušenia predpisov o nakladaní s odpadmi zo strany Bukocelu. Tvrdil, že nemohol poškodiť dobré meno firmy, lebo Bukocel dobré meno nemá. Opieral sa o nasledovné fakty. Do prvej vlny kupónovej privatizácie bola zaradená aj Bukóza. Občania Československa vo veku nad 18 rokov dostali kupónové knižky v hodnote približne 30 tisíc korún, prostredníctvom ktorých mohli získať akcie štátnych podnikov, ktoré boli vybudované v čase socializmu. Popri drobných akcionároch sa na kupónovej privatizácii podieľali aj privatizačné fondy. Tieto fondy sa zmocnili Bukózy, odstavili drobných akcionárov a majetok previedli na Bukocel. Bolo to síce v súlade s vtedy platnou legislatívou, nebol porušený žiadny právny predpis, avšak podľa neho ide o najväčší podvod na občanoch. Žalobcovia môžu namietaa, že s privatizáciou Bukózy nemajú nič spoločné. Je to pravda, ale nový majiteľ kupoval celú Bukózu preto, lebo sa bál, že príde o pohľadávky približne 120 miliónov korún.

Ďalším argumentom, prečo súd mal žalobu zamietnuť, je skutočnosť, že Bukóza vyše 60 rokov znečisťuje životné prostredie. Znečisťuje ovzdušie, vodu, kontaminuje pôdu. Nebez-

pečnosťou pre obyvateľov celého regiónu je, že Bukóza nemá nezávislý monitorovací systém, na čo viackrát poukazoval vo Vranovských novinách. Popri komíne nad spaľovacím kotlom existuje aj tzv. bajpas, teda potrubie, cez ktoré sa dostávajú škodliviny do ovzdušia vtedy, keď je filter odstavený.

Okresný súd Vranov rozsudkom z 22. mája 2013 žalobu Bukocelu zamietol ako nedôvodnú. Proti rozsudku žalobca podal odvolanie. Krajský súd Prešov rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení poukázal len na to, že rozsudok je nepreskúmateľný a nie je možné zistiť, ako sa súd prvého stupňa vysporiadal s konkrétnymi skutkovými tvrdeniami a konkrétnymi hodnotiacimi úsudkami, či došlo k zásahu do dobrej povesti právnickej osoby.

Na opakovanom pojednávaní Mgr. Ladislav Krivda argumentoval rozhodnutím Slovenskej inšpekcie životného prostredia, že Bukocel prekročil emisné limity. Vykonanou kontrolou na rotačnej peci bolo zistené, že prevádzkovateľ nevykonával činnosť v súlade s vydaným povolením a nevykonával predtým nariadené opatrenia, preto SIŽP začne správne konanie vo veci uloženia pokuty. V ďalšej správe o kontrole SIŽP uvádza, že Bukocel nedodržiaval emisný limit, a preto začala opatrenia na nápravu. Mgr. Ladislav Krivda zároveň predložil sériu článkov uverejnených vo Vranovských novinách (*Populček Bukózy zasiahol kataster Nižného Hrabovca, Bukóza vyviezla do polí stovky ton hmoty, Kaustifikačný kal z Bukózy bol vyvezený v rozpore so zákonom, a iné*). Skutočnosti predložené v novinových článkoch žalobca nepoprel.

Po zhodnotení všetkých vykonaných dôkazov Okresný súd Vranov žalobu opäť zamietol. Mal za to, že žaloba nie je dôvodná, že žalovaný svojimi vyjadreniami ako aj hodnotiacimi úsudkami vo videozázname, ktorého nebol autorom, v žiadnom prípade sa nemohol nejakým spôsobom dotknúť dobrého mena žalobcu. Žalovaný sa len opakovane vyjadroval v tom zmysle, že žalobca je nedôveryhodný podnik, že Bukóza, (čo nie je podnik žalobcu, pretože ide o dve samotné právnické osoby) už viackrát porušila predpisy o nakladaní s odpa-

dom a pri spaľovaní týchto rôznych látok, podľa jeho názoru nie je to dôveryhodný podnik, ktorý by zaručil, že spaľovanie odpadu bude bezproblémové. Z ničoho konkrétneho a preukázaného žalobcu neobvinil. Ohľadom spaľovania odpadu sa žalovaný nikdy nevyjadroval s istotou, že sa tam takýto odpad spaľuje, len konštatoval, že možno sa tam tento odpad spaľuje. Čo sa týka rôznych posudkov a expertíz k zisťovaniu množstva škodlivín, ktoré predložil žalobca, súd má za to, že nemôžu byť v tomto smere vierohodné, keďže boli objednané zo strany ich spoločnosti. Nejde o objektívne posudky a expertízy nezávislých orgánov, ktoré skúmajú znečistenie životného prostredia. Navyše žalovaný poukázal na iné posudky, ktoré si dali vypracovať starostovia okolitých obcí, ktoré svedčia o opaku. V tomto konaní sa nemôže ani nie je možné vypracovať expertízy a posudky ohľadom znečistenia životného prostredia.

Vzhľadom na zistené skutočnosti, tak ako ich súd zistil a vyhodnotil, prihliadnuc na to, čím sa podnik zaoberá, na zistené rôzne poruchy a činnosti, ku ktorým u žalobcu v poslednej dobe došlo, je možné jednoznačne povedať, že hodnotiace úsudky vyjadrené žalovaným v rozhovore so študentom na adresu žalobcu nie sú a v žiadnom prípade nemôžu vôbec byť objektívne spôsobilé nejakým vážnym spôsobom zasiahnuť do dobrej povesti žalobcu ako právnickej osoby alebo objektívne vyvolať ujmu žalobcovi ako právnickej osobe. Žiadna ujma žalobcovi v tomto smere ani spôsobená nebola. Podľa súdu ide o objektívne zhodnotenie všetkých rizík činnosti žalobcu a prejavenie obavy z obdoby havárii v budúcnosti a obavy pred znečistením životného prostredia, čo je logické vzhľadom na charakter priemyselnej výroby u žalobcu. Navyše, žalovaný nie je autorom videozáznamu (*vydavateľom*), od ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok. Z tohto dôvodu nie je možné tento nárok subsumovať pod nárok vyplývajúci z tlačového zákona, a preto je aj otázna vôbec pasívna legitímácia žalovaného ako taká. Žalovaný je jedným z viacerých osôb, s ktorými študent vysokej školy robil rozhovor v tomto videozázna-

JE, ALEBO NIE JE BUKÓZA DÔVERYHODNÝ PODNIK?

me v rámci diplomovej práce. Súd má za to, že na tomto nemôže nič zmeniť ani to, že žalovaný je známym novinárom v tomto regióne. V dotknutom videozázname odznali kritiky a tvrdšie vyjadrenia zo strany napríklad starostov susediacich obcí, ktorí sú priamo dotknutí priemyselnou činnosťou žalobcu.

Samotný žalobca by si mal byť vedomý toho, čím a akou činnosťou sa zaoberá. **Ústava zakotvuje právo každého na priaznivé životné prostredie. Zakotvuje povinnosť každého chrániť a zvelaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo ako aj povinnosť, že nikto nesmie nad mieru ustanovenú zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky. Podľa čl. 45 Ústavy SR, každý má právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu.** Preto právo na ochranu pred neoprávneným zásahom do dobrej povesti právnickej osoby nemôže byť povýšené nad tieto iné práva. Súd má za to, že toto právo na ochranu pred neoprávneným zásahom do dobrej povesti právnickej osoby žalobcu (ktoré samozrejme má, čo súd nepopiera) porušené nebolo z dôvodov, ktoré už súd bližšie podrobne ozrejmil, ako aj to, prečo k takýmto záverom dospel po zhodnotení všetkých vykonaných dôkazov.

Je potrebné, aby žalobca svoje ekonomické záujmy (aj v širšom ponímaní) nepovýšoval nad všeobecné záujmy obyvateľstva regiónu. Bolo by žiaduce, aby aj Bukóza spracovala komplexnú analýzu dopadov nových výrobných životného prostredia a uprednostnila bezodpadovú technológiu a aby nekompromisne dodržiavala všetky podmienky na riadenie jej súčasných technológií bez kompromisov a dodržiavala predpisy o ochrane životného prostredia a aby verejnosť, ktorá má právo na takéto informácie, ktoré jej zaručuje Ústava SR, aj otvorene informovala a s obyvateľstvom regiónu komunikovala o takýchto aktivitách otvorene, ako aj o prípadných poruchách a o všetkých negatívnych vplyvoch, čím by sa, samozrejme, vyhla rôznym špekuláciám. Tento prístup by určite pozitívne vnímalo aj obyvateľstvo regiónu.

Na základe uvedeného po vykonanom dokazovaní preto Okresný súd Vranov žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Žalobca v podanom odvolaní navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, alebo aby rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu. Namietal, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvého stupňa nedostatočne a nesprávne zistil skutkový stav veci. Podľa názoru odvolateľa súd mal v tomto konaní riešiť to, či žalovaný konkrétnymi výrokmi rozširoval o žalobcu klamstvá a nepravdy. Ak áno, nech potom žalovanému uloží povinnosť sa žalobcu ospravedlniť, pretože v opačnom prípade bude žalovaný ďalej rozširovať o žalobcu nepravdivé skutočnosti. Žalobca tvrdil, že má právo na to, aby verejnosť bola informovaná pravdivo. Vyslovil poľutovanie, že prvostupňový súd na jednej strane neakceptuje žiadne posudky a expertízy vykonané oprávnenými, akreditovanými, nezávislými odbornými osobami vykonávajúcimi svoju činnosť podľa platných STN a právnych predpisov SR a EÚ s odôvodnením, že v tomto smere nemôžu byť vierohodné, keďže boli objednané zo strany ich spoločnosti, že nejde o objektívne posudky a expertízy nezávislých orgánov, ktoré skúmajú znečisťovanie životného prostredia, na strane druhej sa vo svojom odôvodnení opakovane odkazuje na články zverejnené v týždenníku Vranovské noviny, pričom šéfredaktor a vydavateľom tohto týždenníka je sám žalovaný. Odvolateľ ďalej zvýraznil tú časť odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa, v ktorej sa uvádza: „Vzhľadom na zistené skutočnosti, tak ako ich súd zistil a vyhodnotil, ako je to vyššie podrobne uvedené, prihliadnuc na to, čím sa podnik žalobcu zaoberá, zistené rôzne poruchy a činnosti, ku ktorým u žalobcu došlo v poslednej dobe, čo bolo jednoznačne preukázané zo zverejnených článkov, je možné jednoznačne povedať, že hodnotiace úsudky vyjadrené žalovaným v rozhovore so študentom na adresu žalobcu nie sú a v žiadnom prípade nemôžu byť objektívne spôsobilé nejakým vážnym spôsobom zasiahnuť do dobrej povesti žalobcu ako

právnickej osoby alebo objektívne vyvolať ujmu žalobcovi ako právnickej osobe. Žiadna ujma žalobcovi v tomto smere ani spôsobená nebola“. Má za to, že samotné články vydané žalovaným nie sú dostatočným podkladom na úplné a správne zistenie skutkového stavu súdom a najmä na dôkaz pravdy jednotlivých výrokov žalovaného. Pokiaľ ide o posúdenie, či tvrdenia žalovaného sú alebo nie sú objektívne spôsobilé zasiahnuť do dobrej povesti žalobcu, z odôvodnenia prvostupňového súdu nie je zjavné, na základe akých úvah došiel súd k uvedenému záveru. Prvostupňový súd sa podľa právneho zástupcu Bukocelu vôbec nezaoberal a nevyporiadal s dôkazmi predloženými žalobcom - komentármi k videu Trojuholník smrti - v prospech seba. Z týchto komentárov je evidentný vplyv videa na povedomie obyvateľov okolitých obcí, ako aj iných návštevníkov stránky youtube.com, na ktorú má prístup každý používateľ internetu.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Čo sa týka tvrdenia žalobcu vo vzťahu k novinovým článkom, každý takýto článok sa opiera o konkrétne fakty a stanoviská kontrolných orgánov. Žalovaný nikdy o žalobcu nešíril nepravdy. Len ako novinár chcel vedieť, čo spaľuje, prečo z firmy uniká smrad a popoľček a aké opatrenia žalobca vykoná, aby sa to neopakovalo.

Odvolací Krajský súd Prešov preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Odvolací súd rozhodnutie potvrdil, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia. **Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia v jeho napadnutej časti.** Poukazuje na správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia. K odvolacím námietkam žalobcu uviedol na

sledovné. Z obsahu podanej žaloby, podrobne opísanej súdom prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia je zjavné zvýraznenie záveru nálezu ÚS SR sp. zn. II ÚS 211/2008, v zmysle ktorého „do práva na ochranu pred neoprávneným zásahom do dobrej povesti právnickej osoby podľa § 19b ods. 3 Občianskeho zákonníka možno zasiahnuť jednak skutkovými tvrdeniami a tiež aj neprimeranými hodnotiacimi úsudkami. Vyššie citovaný neprimeraný úsudok, spochybnenie dôveryhodnosti našej spoločnosti môže mať neprekonateľné nepriaznivé následky jednak v získaní a udržiavaní zamestnancov a jednak v získaní a udržiavaní odberateľov našich produktov, čím môžu našej spoločnosti vzniknúť rozsiahle škody“. Súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku vo vzťahu k skutkovým tvrdeniam uviedol, že, „ohľadom spaľovania odpadu sa žalovaný nikdy nevyjadroval s istotou, že sa tam takýto odpad spaľuje, len konštatoval, že možno sa tam tento odpad spaľuje. Tomuto zodpovedá aj návrh na rozhodnutie, v ktorom žalobca žiada od žalovaného ospravedlnenie za to, že konštatoval, že zrejme tam spaľujú nie iba tú hmotu, ktorú majú...“, že možno už aj ten odpad spaľujú...“.

Odvolací súd sa nestotožňuje s odvolacou námietkou žalobcu, že ide o nekompromisné tvrdenia o porušovaní predpisov, skôr sa prikláňa k vyslovenému názoru súdu prvého stupňa, že ide o objektívne zhodnotenie všetkých rizík, činnosti žalobcu a hodnotiaci úsudok. Nemôžno vyčítať súdu prvého stupňa ani jeho ďalší záver vo vzťahu k hodnotiacim úsudkom žalovaného. Ak boli tieto hodnotiace úsudky založené na udalostiach, ktoré žalovaný opísal a uverejnil v týždenníku Vranovské noviny a obsah týchto článkov žalobca nikdy nerozporoval, treba sa stotožniť so súdom prvého stupňa, že takéto hodnotiace úsudky v rozhovore so študentom na adresu žalobcu nemôžu byť objektívne spôsobilé nejakým vážnym spôsobom zasiahnuť do dobrej povesti žalobcu ako právnickej osoby. **Trojčlenný senát Krajského súdu Prešov preto napadnutý rozsudok Okresného súdu Vranov ako vecne správny jednohlasne potvrdil. (ks)**